

Решения за
по-добър живот

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
“ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.”

Европейски съюз
Европейски фонд за
регионално развитие
Кохезионен фонд

Протокол

От Осемнадесето заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Околна среда 2007–2013 г.”

10 юни 2015 г., Рамада Хотел София, зала „Рубин“

Г-жа Яна Георгиева- ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г. (УО на ОПОС 2007-2013 г.), приветства с добре дошли присъстващите и даде думата на **г-жа Ивелина Василева - министър на околната среда и водите за откриване на заседанието.**

Министър Василева поздрави членовете на КН и гостите от ЕК и благодари за предоставената ѝ възможност да открие Осемнадесетия комитет за наблюдение, задачата на който е да направи преглед на напредъка на програмата през най-драматичния и турбулентен период за ОПОС - 2007-2013 г.- както и да набележи мерките и стъпките, които трябва да се предприемат, за да се постигнат всички цели до приключването на програмния период.

Според министъра ролята на КН е изключително важна за вземането на разумни и навременни решения за успешното изпълнение на програмата. Тя подчерта, че въпреки дългото време, през което плащанията по ОПОС 2007-2013 г. бяха спрени от ЕК, въпреки трудностите и последствията до които доведе това, накрая на годината, благодарение на максималните усилия на всички страни, загубата на средства по програмата от очакваните 230 млн. евро беше сведена до 19 млн. евро, и то само по ЕФРР.

Г-жа Василева представи напредъка по програмата като подчерта, че към датата на провеждане на заседанието на КН са сключени договори за 5.5 млрд.лв., които съставляват 163% от общия размер на средствата по нея. Плащанията са в размер на 2.935 млрд. лв. или 86% от общия ресурс. Броят на приключилите проекти е 209, а тези които са в процес на изпълнение са 236. Министърът отбеляза значителния физически напредък в сектор води, където е инвестиран най-голям финансов ресурс по програмата. Построени или реконструирани са 32 пречиствателни станции за отпадни води, а други 26 са в процес на изграждане. От заложената по програмата цел да се изградят 2790 км. ВиК мрежа, са положени 2070 км. В сектор отпадъци са финализирани 7 регионални системи за управление на отпадъците от планираните за изграждане 20. Г-жа Василева подчерта, че когато говорим за изпълнението на оперативната програма трябва да се фокусираме върху ползите и ефектите от проектите, защото те осигуряват инфраструктура за дълъг период напред, както и добър стандарт на милиони граждани в България.

Като изключително важни фактори за изпълнението на една програма министърът открил доброто планиране и изготвянето на качествени проекти, поддържането и надграждането на административния капацитет. Тя изрази надежда, че постигнатите резултати и научените уроци ще бъдат основа за по-добрия старт и плавно изпълнение на новия програмен период 2014-2020 г. Като ключови задачи пред ОПОС 2007-2013 г. г-жа Василева открил финализирането на проектите до края на годината, като отбеляза, че размерът на сертифицираните суми към ЕК възлиза на 1.754 млрд. лв. Тя подчерта, че до края на годината предстои да бъдат усвоени 1.649 млрд. лв., т.е. разплащанията, които трябва да бъдат извършени, са почти равни на тези които са направени за предходните 6 (шест) год. Министърът заяви, че разчита изключително много на екипа на оперативната програма и изказа благодарност на колектива експерти от УО и персонално на г-жа Яна Георгиева. Министърът благодари и на представителите на ЕК, националните органи, Одитния орган, Национален фонд и Управляващите органи на останалите програми, с които работят като един екип. В заключение благодари за вниманието и пожела успех и ползотворен ден на мониторинговия комитет.

Г-жа Яна Георгиева благодари на министър Василева и даде думата на **г-н Марек Теплански, представител на Европейската комисия (ЕК)**. В изказването си г-н Теплански отбеляза, че на всички е известно трудното състояние, в което е била програмата преди една година и дългият път, който е изминат от тогава, за да се върне изпълнението ѝ в правилната посока. Той отбеляза, че благодарение на взаимните усилия е постигнат значителен напредък в сравнение със ситуацията една година по-рано и че предизвикателството в момента пред представителите на ЕК по-скоро е свързано с някои детайли по презентацията от дневния ред и оценката на риска, която се извършва с оглед подобряване изпълнението на програмата. Г-н Теплански каза, че българските власти съвместно с ЕК са разработили серия от мерки с цел да се ускори изпълнението и да се увеличат ползите от оперативната програмата. Той припомни, че все още не сме на финала и трябва да останем концентрирани и фокусирани, за да го достигнем успешно в края на годината. Г-н Теплански заяви своята увереност, че бихме могли да постигнем много добри резултати и положените усилия ще си заслужават, ако всеки допринесе по възможно най-добрия начин. Той сподели добрите си впечатления от проекта на Столична община за отпадъците и каза, че това е отличен пример за силна работа в екип, справяне с трудностите и отдаденост. В заключение той отбеляза, че е дошло точното време да се оцени истинското значение на многократно споменатите по време на преговорите за новата програма 2014-2020 г. думи, „изграждане на административен капацитет“ и „научени уроци“.

Г-жа Яна Георгиева благодари на г-н Теплански и премина към първа точка от дневния ред - представяне на Годишния доклад за напредък за 2014 г. Тя отбеляза, че по доклада е получен само един коментар от представителите на Централното координационно звено, отнасящ се до високия процент на наддоговаряне по програмата и сравнително ниския процент на верифицираните разходи.

След края на представянето на Годишния доклад, **г-жа Георгиева** даде думата на присъстващите за въпроси и коментари.

Първ се изказа **г-н Любо Тричков, представител на Изпълнителна агенция по горите (ИАГ)**, който отправи въпрос, свързан с отчитането на индикатори по Приоритетна ос 3 на ОПОС 2007-2013 г. от бенефициенти - дирекции на Природни паркове, които са част от системата на ИАГ. Той напомни, че спирането на плащания по програмата, е довело до ниско изпълнение на първоначално заложените индикатори

по някои проекти, един от които е проектът на ДПП „Странджа” и попита какъв подход възнамерява да предприеме УО при отчитането на тези индикатори.

Г-жа Георгиева благодари на **г-н Тричков** за въпроса и разясни, че индикаторите представени от нея в Годишния доклад за напредък за 2014 г., са тези, които се отчитат на ниво програма и се генерират от всички индикатори по проектите. Тя изрази убеденост, че заложените целеви стойности по индикаторите ще бъдат постигнати при затварянето на програмата. В допълнение обясни, че всеки един случай свързан с изпълнението на проект и индикаторите по него се разглежда и решава по отделно, като всеки бенефициент има координатор, отговарящ за проекта, който е запознат в детайли с него. Относно парк „Странджа”, г-жа Георгиева каза, че в рамките на протичащия в момента процес на анексиране на всички договори по ОПОС се прави анализ на всеки проект и на възможността за изпълнение на заложените дейности по него, което от своя страна води до намаляване на обхвата и стойността на проекта и следователно дава отражение върху индикаторите.

Думата за изказнаве поиска **г-н Дончо Иванов от Коалиция за устойчиво развитие**. Той изрази желанието си да получи коментар по два случая. Първият, отнасящ се към консорциума, извършил оценката на ОПОС - дали тя е част от представения мониторингов доклад. Относно втория, той изрази чувството си на безпокойство по отношение на изпълнението на проекти по ос 1, по които има регистрирани жалби и сигнали от граждани и граждански организации. Г-н Иванов сподели разочарованието си от некачественото изпълнение на обществени поръчки от страна на българските подизпълнители на големи фирми и постави въпроса, дали това е съвременната услуга, която получаваме със средства на ЕС, националното съфинансиране и усилията на експертите от МОСВ.

Г-жа Георгиева благодари за въпроса и изказа радостта си от това, че членовете се чувстват въввлечени и притеснени за изпълнението на програмата, защото така е редно и тя е отговорност на целия КН. Относно първия поставен въпрос, тя не се ангажира с отговор преди да проучи случая. По отношение на получените жалби и изпълнението на обществените поръчки, г-жа Георгиева обясни, че общините сами избират изпълнители чрез публична и прозрачна процедура и всеки един инвестиционен проект има надзор, който е отговорен да следи за качествено изпълнение. Тя подчерта, че всички сигнали и жалби, които пристигат в УО на ОПОС се проверяват, включително и с проверки на място и усилията, които се полагат от всички, са в посока да се гарантира качествено изпълнение на тези проекти.

Г-жа Катерина Раковска, представител на WWF/Фонд за дивата флора и фауна/България, взе думата, за да постави въпроса, какво ще се предприеме във връзка с административния капацитет на министерството, за да се постигне високата цел за усвояване на 1.6 млрд лв. и сертифицирането им до края на годината. Следващият въпрос, който зададе г-жа Раковска беше дали са направени изчисления какъв е процентът на финансовите корекции от общата стойност на реализираните икономии по програмата. Г-жа Раковска коментира, че при изпълнението на проектите по Приоритетна ос 3 на ОПОС 2007-2013 г. двата основни проблема за бенефициентите са били тежестта на администриране на проектите и ограниченията свързани със сезонността им. В тази връзка тя даде препоръка при изпълнението на проекти по Натура 2000 и биоразнообразие през новия програмен период да се използва повече опита от администрирането на проекти от програма LIFE+ на Европейския съюз, тъй като по нея има натрупан опит за администриране на проекти, които са свързани с жива

природа и свързаните с това специфични проблеми. Г-жа Раковска заяви, че са отворени за бъдещ диалог по тази тема, за да може следващият програмен период да е по-лек.

Г-жа Георгиева отговори, че реализираните икономии са основно от финансови корекции- над 90%. Тя обясни, че в началото на програмния период, критерий за избор на изпълнители основно е бил най-ниска цена и реализираните икономии в рамките на търговете са били по-големи. Впоследствие, преминаването към критерий икономически най-изгодна оферта, специално за инфраструктурните проекти, не води до такива съществени икономии и допълни, че най - ниската цена, не винаги е гаранция за добро качество на изпълнението. Неверифицираните разходи е другата категория, която има малък принос за освобождаване на ресурс по програмата. Относно първия въпрос, как ще се постигне висок процент на усвояване, г-жа Георгиева даде увереност, че със следващата презентация ще покаже мерките, които са предприети от УО за постигане на тази цел. Също така тя прие предложението да се използват процедурите по програмата LIFE+ и сподели, че е насреща за всякакви коментари, анализи, препоръки, научени уроци и др. от членовете на КН, които да се вземат предвид, за да се подобри работата и да не се повтарят предишни грешки.

След като нямаше повече въпроси и коментари от страна на членовете на КН, думата за коментар беше дадена на **г-жа Ирина Вангеле - представител на ГД „Регионална политика” към ЕК.** Тя благодари за изчерпателната презентация и сподели, че има няколко коментара с цел да се подобри качеството на Годишния доклад за напредък при официалното му представяне за одобряване от ЕК. Г-жа Вангеле обърна внимание, че напредъкът по индикаторите в настоящия доклад, трябва да бъде представен с натрупване към края на 2014 г. и сподели, че комисията има желание индикаторите да отразяват не само физическия напредък като километри изградена ВиК мрежа в сектор води, но също така да има индикатори, които отразяват увеличаването на броя на населението, свързано към изградената мрежа. Тя добави, че това важи не само за сектор води, а и за всички приоритетни оси по програмата.

Последният коментар на г-жа Вангеле се отнасяше до точка No 3.3.2 от доклада „Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им”. По отношение на тях помоли да бъдат представени отделно за всяка приоритетна ос и отбеляза, че специално за сектор води те биха могли да се подобрят.

В заключение председателят на КН каза, че направените коментари по доклада до момента ще допринесат за по-доброто му качество. Като отбеляза наличието на кворум в залата, тя предложи да се пристъпи към одобряване на проекта на Годишния доклад за напредък за 2014 г. по ОПОС 2007-2013 г. Той беше приет с консенсус. Преди приемането на дневния ред на КН, Г-жа Георгиева прикани членовете на КН за предложения за включване на нова точка в него. Не се изказаха предложения в тази насока и дневния ред също бе приет.

В рамките на следващата точка от дневния ред беше предложен за одобрение протоколът от Седемнадесетото заседание на КН на ОПОС, който на свой ред бе приет единодушно от всички.

След приключване на гласуването, **Председателят на КН** премина към следващата презентация по Доклада за изпълнението на оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“ през 2015 г. В представянето бяха изложени основни изводи и наблюдения,

свързани със настоящото състояние на програмата и напредъка по нея към месец май 2015 г..

Г-н Дончо Иванов направи коментар по презентацията. Той изрази опасенията на организацията, която представлява, че в доклада за 2015 г. се предвижда формирането на политиките, изпълнението и контролът им да се прави от МОСВ и че реално не се вижда съгласуване на интересите между трите партньора в гражданското общество-администрация, бизнес и граждански организации. В този смисъл той направи предложения да се институционализира гражданския контрол, като се предвиди финансиране за това и да се създаде съвместно с НПО механизъм за оплаквания и фонд за пострадалите при реализирането на проектите по оперативната програма. Според него при проектирането и изграждането на съоръжения по ОПОС, както и по другите оперативните програми се нарушава целостта на природата и на благоприятната и здравословна гражданска среда.

В отговор **Г-жа Георгиева** благодари за направеното предложение и поясни, че Комитет за наблюдение на оперативната програма е именно този форум, който институционализира работата на трите стълба в гражданското общество и в новата програма се предвижда съществена работа с членовете на КН. По отношение на предложението за създаване на механизъм за оплаквания, Председателят на КН увери, че такива механизми съществуват както в държавата, така и в рамките на оперативните програми и се използват активно от всички граждани и институции.

Г-жа Ивет Баева, представител на Министерски съвет, дирекция „Икономическа и социална политика“, взе думата, за да изкаже подкрепата си и припомни, че работата по оперативната програма не обхваща всички видове обществени отношения, както и че Комитетът се явява като Фонд, управляван по специфични правила, но подчинен на общото национално законодателство. Тя изрази радостта си, че програмата в момента е в процес на възраждане, въпреки сиването си на два пъти в минали периоди.

Г-жа Георгиева благодари за подкрепата и даде думата на **г-жа Десислава Стойкова, представител на НСОРБ**.

На свой ред **г-жа Стойкова** изрази подкрепа за предприетите действия и усилия от страна на УО, във връзка със задачата, която си е поставил - да намали загубите по програмата и зададе няколко въпроса. Първият беше свързан с молба да се предостави повече информация относно споменатите в презентацията 15 проекта, по които е оттеглено финансирането по ОПОС. Следващият въпрос се отнася до физическото изпълнение на програмата и кои са 10-те проекта от изпълняваните 236, които подлежат на прекратяване. На последно място г-жа Стойкова изрази очакванията си скоро да бъдат информирани относно механизмите, които ще се въведат и решенията, които ще се вземат за справяне с ликвидните проблеми и липсата на средства на общините за покриване на присъщите им разходи.

Г-жа Георгиева отговори, че в момента няма списък с наименованията на проектите и уточни, че гореспоменатите 10 проекта се съдържат в 15-те с оттеглено финансиране. Тя допълни, че основно това са проекти по техническа помощ води и отпадъци, които не са отговаряли на изискванията и по тях няма сключени договори с изпълнители. Освен това, тя пое ангажимет да изпрати списък с проектите и стойностите, които трябва да бъдат възстановени в бюджета на програмата по всеки един от тях.

Председателят на КН прикани присъстващите за други коментари, предложения и въпроси.

Г-н Любо Тричков, представител на Изпълнителна агенция по горите (ИАГ), се изказа за втори път и констатира, че ръководството на оперативната програма е извършило доста сериозна работа по отношение на матрицата за оставащото изпълнение на програмата и коментира, че за следващия програмен период трябва да се мисли в посока нещата да вървят по-планово и процедурите да бъдат опростени, защото работата през този програмен период показва тежки процедури и административна тежест.

Г-жа Георгиева отговори, че по отношение на поставените високи цели за усвояване на средства по програмата, е направен анализ и притесненията не са относно капацитета на УО, а по-скоро дали проектите ще могат да бъдат изпълнени на терен и да бъдат представени за верификация. Тя изрази желанието си да има повече диалог с членовете на Комитета и предложения от тяхна страна, които да се обсъждат, с цел да се подобрят нещата, да си научим уроците от сегашната програма и да не ги пренасяме в следващата. Относно тежките процедури и следването на правилата по ЗОП, изрази мнение, че един от уроците, които сме научили е, че трябва да се мисли за по-олекотени от гледна точка на изпълнението проектни предложения, но в никакъв случай да не са за сметка на качеството.

Г-жа Таня Христова, кмет на Община Габрово и представител на Северен централен регион за планиране изрази своята убеденост, че програма ще завърши успешно въпреки турболенциите през които премина изпълнението на първия програмен период. Според нея е важно да се направи анализ както на успешните така и на неуспешните дейности. Г-жа Христова каза, че е ключово не толкова дали ще се опростят процедурите, а че трябва да се фокусираме върху изградения капацитет, който има вероятност да бъде изгубен. За да се избегне това трябва да се помисли по какъв начин да се регистрира наличието на този капацитет и той да може да бъде използван, за да има сигурност и увереност за следващите инвестиции, които няма да бъдат полесни. Тя отбеляза, че моделът във водния сектор през новия период ще бъде различен, което предполага необходимостта от изграждане на нов капацитет, което от своя страна създава висок риск. Също така коментира, че отговорността за неуспеха не трябва да се прехвърля само върху бенефициента и УО, защото по веригата има много други ключови участници, които не трябва да бъдат освобождавани до успешното приключване на проекта. В заключение г-жа Христова благодари за постигнатото по програмата.

Г-жа Георгиева също благодари и се съгласи с г-жа Христова, че капацитетът е нещо което се гради с години и след това лесно би могъл да бъде изгубен и нашата задача е да помислим как да прехвърлим изградения капацитет към новата ситуация за изпълнение на проекти във водния сектор. Тя разясни, че за настоящия програмен период бенефициенти ще бъдат ВиК операторите, а общините ще бъдат в партньорство с тях при изпълнението на тези проекти, което ще позволи техния капацитет да бъде прелят и същевременно поддържан. Г-жа Георгиева сподели, че УО на ОПОС е отворен за всякакви идеи и предложения в тази посока, за да използваме това, което сме изградили до момента.

Г-н Теплански се изказа с кратък коментар и благодари на г-жа Георгиева за изчерпателната презентация. Той каза, че представеният план за действие, има за цел подобряване на процеса на изпълнение на старата програмата. Всъщност обаче ползата от него е свързана и с подготовката за изпълнението на програмен период 2014-2020 г. Г-н Теплански подчерта, че не само УО и бенефициентите са тези които са отговорни за програмата, а всички участници в КН трябва да я приемат като лична отговорност и да се постараят да допринесат по възможно най-добрия начин за подобряване на условията, свързани с подготовката на проектите, техния подбор и изпълнение в съответствие с правилата. Той също така отбеляза, че един от основните проблеми, който се споменава в дискусиата е закъснение в изпълнението, което очевидно се дължи на процедурите по издаване на разрешителни и посъветва да се обърне внимание как е организирана процедурата и дали има някакъв начин за нейното подобряване.

Г-н Теплански обърна внимание колко е полезен опита на всички, натрупан през различните етапи на изпълнението и каза, че проблеми като кадастър и собственост на земята се срещат също и при други Мониторингови комитети при изпълнението на други програми. За постигането на по-добро качество на изпълнението, подобни проблеми трябва да бъдат преодоляни и добави, че освен това трябва да имаме и системно регулиране. В тази връзка даде пример с трудностите които възникват по време на целия процес на подготовка и изпълнение на обществените поръчки и спомена, че изготвяният в момента на нов закон за обществените поръчки в България е една добра възможност, която да допринесе за системното подобряване на изпълнението.

Г-н Теплански за втори път подчерта важността на индивидуалната отговорност на всички участници, за да се подобри системата и каза, че въпреки приключването на обсъждането на плана за действие и постигнатото през изминалата година, тази тема ще бъде добра отправна точка за обсъждането на ОПОС 2014-2020 г, което ще се състои скоро. В заключение, той изрази надежда следващия мониторингов комитет да представи добри идеи и конструктивни предложения за това как да направим подобрения в изпълнението на програмата.

Поради липсата на други въпроси и коментари и изчерпването на дневния ред, **Председателят на КН** благодари на всички членове за участието и обяви заседанието за закрито.

Взети решения:

- 1. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2007- 2013 г. одобри проекта на Годишния доклад за напредък за 2014 г. по ОПОС 2007-2013 г.**
- 2. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2007- 2013 г. одобри протокола от Седемнадесетото заседание на КН на ОПОС 2007- 2013 г.**

Списък на присъствалите:

Членове и заместници в Комитета за наблюдение:

1. Г-жа Яна Георгиева – Председател на Комитета за наблюдение и Ръководител на УО на ОПОС;
2. Г-жа Мария Лазарова – зам. главен директор на ГД ОПОС;
3. Г-н Георги Терзов - дирекция „Управление на водите“, МОСВ;
4. Г-жа Славей Стоянова – дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“, МОСВ;
5. Г-жа Светлана Божкова - дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“, МОСВ;
6. Г-жа Райна Георгиева – дирекция „ПД“, МОСВ;
7. Г-жа Пенка Стоичкова - дирекция “Национална служба за защита на природата”, МОСВ;
8. Г-н Христо Стоев - дирекция „Политики по околна среда“, МОСВ;
9. Г-жа Веселина Иванова Рошлева – дирекция „мониторинг на околната среда“, Изпълнителна агенция по околна среда;
10. Г-жа Ева Василева – Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“;
11. Г-н Мустафа Чаушов - дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност”, Министерство на икономиката;
12. Г-жа Божидара Михайлова - дирекция „Туристическа политика“, Министерство на туризма;
13. Г-жа Галина Василева – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията;
14. Г-н Ангел Сираков – дирекция „ПСЕС“, Министерски съвет;
15. Г-жа Моника Дандулова - дирекция „ПСЕС“, Министерски съвет;
16. Г-жа Ивет Баева – дирекция „Икономическа и социална политика“, Министерски съвет;
17. Г-жа Елена Минчева - дирекция „Системи за управление на средствата от Европейския съюз“, Министерски съвет;
18. Г-жа Станислав Стефанов - дирекция „Икономическа и финансова политика“, Министерство на финансите;
19. Г-н Любчо Тричков – Изпълнителна агенция по горите;
20. Г-н Димитър Димитров – Министерство на здравеопазването;
21. Г-н Цветан Цанков – Министерство на вътрешните работи;
22. Г-н Петър Петров – Национален статистически институт;

23. Г-жа Таня Христова – кмет на община Габрово, Регионален съвет за развитие на северен централен район за планиране (СЦР);
24. Г-жа Росица Иванова – областен управител на София област, Регионален съвет за развитие на югозападен район за планиране (ЮЗР);
25. Г-жа Ренета Василева - Конфедерация на независимите синдикати в България;
26. Г-жа Илиана Павлова – Българска стопанска камара;
27. Г-н Красимир Дачев – Българска търговско-промишлена палата;
28. Г-жа Беата Папазова- Българска търговско-промишлена палата;
29. Г-жа Андриана Георгиева – Асоциация на индустриалния капитал в България;
30. Г-жа Ася Добруджалиева – Асоциация на еколозите от общините в България;

Наблюдатели в Комитета за наблюдение:

1. Г-н Марек Теплански – Европейска комисия, ГД “Регионална политика”;
2. Г-жа Ирина Вангеле - Европейска комисия, ГД “Регионална политика”;
3. Г-жа Славица Добрева - Европейска комисия, ГД “Регионална политика”;
4. Г-жа Виолета Николова – Изпълнителна агенция „ОСЕС“, Министерство на финансите;
5. Г-жа Румяна Димитрова - дирекция „Национален фонд“ ,Министерство на финансите;
6. Г-н Дончо Иванов – Коалиция за устойчиво развитие;
7. Г-жа Катерина Раковска – Фондация Блулинк;
8. Г-жа Антоанета Салфидж - Алианс на НПО „Витоша 2002“.

Одобрил

ЯНА ГЕОРГИЕВА

ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГД ОПОС

(съгласно Заповед No РД-ОП-42/27.05.2015 г.)